

. Szám.

tá Puczi.
tt volna
ágtalan-
követni s
eszett a
unk he-

ezi meg
ndolják,
atvarko-

JTÖK:
t. 14-ik
fejtése:

zlaszer,

Zsitvay
Novelly
Miklós,
riska és
Laczi,
r Miksa
tvérek.
orváth
e, Gut-
testvé-
hvitzer
Rezső,
Bütt-
zső és
Berger
Károly,
Balásfy
Gaál
shaber

mában
eküld-
za nő-

épület.
ulat.

KIS LAP

MŰVÉSZ CZICZA. (Lásd a 279. lapon.).

XXVII. kötet, 18. szám.

Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.
Ára negyedévre 1 frt 40 kr.

1884. november 2-án.

LAURA ÉS JULISKA.

— Vigjáték két felvonásban. —

(Vége.)

Második felvonás.

(Szép kert. A háttérben kastély. Elöl jobbra kerti pad.)

Első jelenet.

Halmainé. Juliska.

Halmainé (a padon ülve, Juliskához, ki épen jön.) Már megint oly sokáig várakoztatsz! Jó félórája ülök itt és leslek, hogy mehessünk sétálni.

Juliska (kisasszonyos, előkelő öltözetben, kalapban, de úgy, hogy minden nagyon félszegen áll rajta.) Bocsánatot kérek kedves nagyságos asszony...

Halmainé. Már megint!

Juliska (ijedten.) Igaz a! Hiszen most már nénikém... hát... izé... igenis, kedves nénikém, az a kissasszony, a ki öltöztetett...

Halmainé. Miféle kisasszony? Hát soha sem fogsz beletanulni? Hiszen tudod, hogy az csak szobaleány.

Juliska. Igaz! Hát a szobaleány nagyon sokáig rendezgette a hajamat, sehogy sem akart úgy állani, a mint ő kívánta. Oh, olyan keserves ez az öltözés! Még tüzes vassal is sütögette a hajamat... a fületem is megégette! Jaj, csak én úgy járhatnék, mint régen!

Halmainé. Arról ne is beszélj. Hát a keztyüdet mért nem huztad föl?

Juliska. Kedves nagyságos... azaz édes nénikém, én föl huztam, azaz föl akartam huzni, de nagyon nehezen ment, hát aztán jól megfogtam, nagyot huztam rajta (mutatja) és ekkor krrak!... végig repedt az egész.

Halmainé. Jobban kell vigyázni. No, se baj, majd veszek más keztyüt. De mért állsz oly mereven, mintha nyársat nyeltél volna.

Juliska. Jaj, nagyságos... azaz nénikém... félek még csak mozdulni is ebben a czifrakantusban... még baja találna esni.

Halmainé (félre.) Bizony nagy türelemre van szükségem, igazi vadon felnőtt, gyermek. (Fenn.) Vigyáznod kell ruháidra az igaz, de azért nem szabad olyannak lenned, mintha fából való volnál. Mozogj szabadon, úgy mint régen, mikor még egyszerű ruhácskád volt.

Juliska. Oh, adnák csak vissza kedves ruhácskáimat, akkor mindjárt boldogabb volnék. Soha sem fogok én bánni tudni ezzel a sok czifrasággal! Jaj, bár csak már leszedték volna rólam!

Halmainé. Ejnye, kedves leányom, ez már hálátlanság...

Juliska (ijedten). Talán valami rozszat mondtam? Oh, bocsásson meg, kedves nagyságos, azaz kedves nénikém... ne haragudjék.

Halmainé. Ne félj semmit, nem haragszom. Jer, ölelj meg. (Juliska hevesen rá ront és megöleli.) No no, ne olyan hebehurgyán, hiszen mindjárt felborítasz a paddal együtt. Most pedig menjünk sétálni, azután majd zongoraleczkére kell menned.

Juliska (sirva.) Már megint! Oh, az borzasztó!

Halmainé. Hát most már megint mit sirsz?

Juliska. Már hogy ne sirnék, mikor az a zongoraleczke olyan rémisztő! Oda tesznek élembe egy nagy papiroost, az tele van pöttyökkel meg léniákkal és én tudjam,

hogy a zongorán melyik billentyüt ütsem!
És mennyi billentyű van! Oh, legalább is száz, a fele fehér, a fele fekete és mind-egyiknek más a hangja! Ugy rám vicsoritja a fogait az a bongora, vagy zöngöre, vagy minek híjják! Ezt még az öreg kántor sem tanulja meg.

Halmainé. Majd megtanulod, ha szeretted a zenét.

Juliska. Oh, azt szeretem! Mindig is ott voltam a koresma alatt, mikor a cigányok játszottak. Most is szivesebben mennék oda...

Halmainé. Az kellene még csak! No, most induljunk sétálni.

Juliska (jobbfelé kitekintve.) Ni a Petike! Oh, mily rég nem láttam! Inkább megyek Petikéhez, mint sétálni.

Halmainé (megfogja.) Nem szabad Petikéhez menned! Velem jössz sétálni.

Juliska (szomorúan.) Beh kár! (El Halmainéval.)

Második jelenet.

Petike, majd **Laura.**

Petike (egy kis tárgonezát tolva jön be.) Az ám, csakugyan a Juliska volt... azaz most már nem Juliska... ő most már uri kisasszony, de nem az én testvérem. Már vagy két hete, hogy nem láttam... nem is hívtak ide a kertbe munkára azóta, pedig itt bizonyosan találkoztam volna vele, megkérdeztem volna tőle, boldogabb-e itt, mint nálunk volt. No, azt hiszem, mindenesetre boldogabb, mint ez az én új testvérhugom... (Laura, egyszerű pórleánynak öltözve, vállán kapát, gereblyét hozva belép.) Tessék, most is milyen savanyu arczot vág, mintha vadalmába harapott volna, vagy mintha temetésről jönne. (Lau-

rához.) Ugyan ne légy már mindig olyan szomorú, mikor nincs rá semmi okod. Örülj, hogy végre ide hívtak a kastélyba dolgozni! Itt nagyon jó dolga van ám a munkásnak! Meglásd, milyen jó ozsonnát kapunk. Otthon nem kapnánk olyat. Mit pityeregtél hát az egész uton?

Laura (szeliden.) Van rá okom, de te ne gondoldj velem.

Petike. De igen is gondolok, kötelességem is, mert a testvéred vagyok. Azért hát tudni akarom.

Laura. Ha épen akarsz, megmondhatom. Azért sirtam, mert nagyon fájdalmas nekem épen erre a helyre jönnöm.

Petike. No, ez már aztán igazán nagy bolondság. Hát mi bajod van itt? Én meg ép azt szeretem legjobban, ha ide hívnak dolgozni, mert itt minden olyan szép. Hanem persze, te egyebet sem tudsz, csak pityeregni; ha otthon vagy, sirsz, ha kimegy a házból, megint sirsz. No hiszen érdemes is, hogy az embernek ilyen testvére legyen!

Laura. Ne haragudjál, Petike... majd idővel én is vidámabb leszek.

Petike. Jól van no. Most pedig lássunk a dologhoz. Amott azt az utat kell kikavicsolnunk. Hozd a szerszámot. (El a tárgonezával.)

Laura. Igen, mindjárt viszem, csak egy kicsit pihenek. (Leül a padra.) Ez a Petike mindig pirongat, gunyol. (Sóhajtván.) Igaza is van, nekik ez nagyon kellemetlen lehet, hogy mindig szomorúnak látnak. De nem tehetek róla, még nem tudom elfelejteni... és most, hogy itt vagyok, csak még inkább elfog a szomorúság. Ezen a helyen éltem, ebben a kastélyban,

ebben a kertben . . . milyen büszke voltam! Szóba sem akartam állani a szegény munkásokkal, bántottam Petikét, meg a többi szegény gyermekeket, nem sejthetem, hogy majd én is az ő sorsukra jutok. Oh, milyen keserű az, ha valaki durván szól hozzám, csak azért, mert most már szegény vagyok! Pedig olyan kevésbe kerül a nyájas, szelid szó! Oh, ha még egyszer régi állapotomba juthatnék, most már tudnám, milyen jót tesz az, aki jól bánik a szegénnyel. (Fölveszi a szerszámokat.) De most már sietnem kell Petike után, mert kikapok, ha késik a munka. (Indul.)

Harmadik jelenet.

Laura, Bokros, majd Korpásné.

Bokros (utját állva Laurának.) Megállj csak, kicsikém, hova sietsz?

Laura (alázatosan.) Bocsánatot kérek, sietnem kell a munkára.

Bokros. Ni ni? Most ismerek csak reád! Hiszen te vagy a Korpásné leánya. Épen jó, hogy talállak, dolgom van veled.

Laura (ijedten.) Istenem, talán megint valami szerencsétlenség fenyeget? Oh, ne bántsanak, kérem szépen, hiszen én engedelmes vagyok. . . és nagyon kérem Bokros ur, bocsássa meg, hogy azelőtt olyan illetlenül viseltem magamat, mikor még azt hittem, hogy. . .

Bokros. Hogy gazdag vagy, ugy-e? Na, csak hogy belátod, hogy illetlenül viselted magad. Hanem most azt szeretném, ha ide hívnád édes anyádat, Korpásné asszonyomat.

Laura. Oh, szívesen! De ni, épen ott jön. Nekem pedig sietnem kell Petikéhez, mert megharagszik. (El.)

Korpásné (belép.) Az inas mondta, hogy Bokros ur beszélni kíván velem, hát siettem.

Bokros. Ugy van, jó asszony, beszél-nünk kell a két gyermek dolgában. Azt hiszem, már ideje.

Korpásné. De nagyon. Alig várom, hogy az én kis Juliskámat lássam. Uramfia, hiszen már két hete, hogy elszakadt tőlem. Aha, épen itt jön mind a kettő.

Bokros. Akkor térjünk ki egy kicsit az utból, beszél-nünk kell előbb a nagyságos asszonnyal is.

Negyedik jelenet.

Laura, Juliska jönnek.

Laura. De mondom, kisasszony, visz-sza kell térnem Petikéhez, dolgoznunk kell, különben kikapok, ezt pedig bizonyosan nem akarja a kisasszony. . .

Juliska. Miféle kisasszony? Talán bizony én? Soha sem voltam én kisas-szony, nem is leszek, akármit csinálnak. Nem is akarok az lenni. Én csak az egyszerű Juliska vagyok, hiába aggatják rám ezt a sok czifraságot! Az igazi kisasszony Laura kisasszony. . .

Laura. Ugyan mit beszél! . .

Juliska. Hát csak azt, hogy én többé nem kinozom magamat ezzel a szűk ruhával, sem azzal a borzasztó tanulással. Azért hát cseréljünk hamar ruhát és én visszaszököm az én kedves édes anyámhoz meg Petikéhez. Oh, már úgy vágyakozom utánok!

Laura. Nem, nem, az nem lehet. Én vagyok a Petike testvére, nekem kell ebben az egyszerű ruhában járnom; akár-milyen szomorú is, bele kell nyugodnom

bele.
az én
béleh
kiss
nénik

nehéz
vább is.
Jul
szeretik

Juliska. Már pedig én nem nyugszom bele. Oh, hogy én többé ne öleljem meg az én kedves anyácskámat, Petikét! Hiszen belehalok, szentül belehalok. Hát Laura kisasszony nem busul édes atyja, meg a jó nénikéje után?

Laura (sirva.) Oh, hiszen nem atyám, nem nénikém többé! De azért annyit sirok utánok! Milyen jó volt hozzám kedves apácskám, nénikém... azaz... a kiket így neveztem... nem bánám a többit, szívesen elviselném a szegénységet, végeznék

HIDEG ZUHANY. (Lásd a 283. lapon.)

nehéz munkát, csak ők szeretnének tovább is.

Juliska. Azt nem tudhatjuk, nem szeretik-e.

Laura (busan rázva a fejét.) Nem... mit szeretnének ilyen szegény parasztleányon? Talán úgy gondolkoznak, mint én azelőtt... Oh, én olyan oktalan, szívtelen

voltam, de most már tudom, hogy szegény sorsban csak még inkább szüksége van az embernek a szeretetre, nyájasságra. Mennyi keserőséget, megalázást szenvedtem két hét óta! Mindig eszembe jutott, hogy hajdan épen ilyen keserőséget okoztam másoknak. De mindent eltünnék, ha azok szeretnének még, a kik hajdan szerettek.

Juliska. No hát ép azért, cseréljünk hamar ruhát, aztán mindegyikünk szépen haza megy. Otthon megmondjuk, hogy nekünk nem tetszik ez az új állapot... mert nekem sem tetszik ám egy csöppet sem, mondhatom.

Laura (lemondólag.) Erről kár is beszélünk, az nem lehet.

Ötödik jelenet.

Voltak, **Halmainé, Bokros, Korpásné,** majd **Petike.**

Bokros (belépve.) Dehogy nem lehet, **Juliska** épen jól etalálta, mit kell tenni.

Laura (félénken.) Oh, **Bokros** ur, tudom, hogy régente sokszor megsértettem... kérem, ne büntessen, ne gunyoljon.

Bokros (vigan.) Eszem ágában sincs, kedves **Laura** kisasszony. Egészen komolyan beszélek, mert érkezettnek látom az időt. (Levelet vesz elő.) Megint kaptam egy levelet, nézze, ismeri ezt az írást?

Laura. Igen, az apácskámé... azaz, a ki azelőtt apám volt...

Halmainé (mosolyogva.) És most is az.

Laura (ámulva.) Hogyan?

Bokros. Mindjárt megtudja. A levél így szól. (Olvas.) »Kedves öreg barátom! Köszönöm, hogy teljesítettétek kívánságomat. Belátásodra bizom, hogy a próbát addig folytatod, míg hasznát látod. Remé-

lem, leányom ki fog gyógyulni oktalan dölyfösködéséből, ha kissé tapasztalta, mit érez valaki, ha úgy bánnak vele, mint ő szokott bánni az olyanokkal, kik alatta állanak.« (Laurához.) Azt hiszem, most már érti **Laura** kisasszony. Én úgy látom, elég volt a leczkéből, megfigyeltem sokszor és láttam, hogy magába szállt. Most tehát visszatérhet igazi helyére és **Juliska** is visszamegy édes anyjához, mert ő meg kisasszony nem szeretne lenni.

Juliska. De nem ám! Jaj, csak hogy megint anyácskámhoz mehetek!

Korpásné (megölelve **Juliskát**.) Kedves jó kis leányom, nem felejtetted el a gazdagságban sem édes anyádat!

Laura (habozva néz egyikről a másikra.) De hát igaz... hát nem vagyok a **Korpásné** leánya... nem **Juliska** a...

Halmainé. Nem, kedvesem, te vagy igazán az én kis unokahugom, testvérem gyermeke s remélem, nem fogod elfelejteni, amit e két hét alatt tapasztaltál. (Megöleli.)

Laura (hévvel.) Soha, soha!

Petike (szaladva jön.) Már hiába várom, magamnak kell utána néznom, hol a kapa, gereblye. De nini, hát itt mi történik?

Juliska (hozzászalad és megöleli.) **Petike**, nem vagyok többé kisasszony, megint én vagyok a testvéred.

Petike. Igazán? Jaj de örvendek, jaj be jó! (Kissé zavartan **Laurához**.) Hát mégis **Laura** kisasszony... a kisasszony... és én sokszor ugyan keményen beszéltem... jaj, ha tudtam volna!

Laura (nyájasan kezét nyujtva.) Jól tetted, megérdemeltem. Ezentul pedig ha nem is testvérek, de jó barátok leszünk.

Halmainé. Korpásné pedig száz forintot kap, hogy olyan jól segített minket a tervünkben. Most pedig készen vár az özsonna, együtt fogunk mindnyájan vigadni.

— A függöny legördül. —

MŰVÉSZ CZICZA.

(Képpel a czimlapon.)

KÉT heteske alig van —

Már is nagy művész!

A legveszedelmesebb

Máskálásra kész.

A háztetőn, ereszen

Biztosan szalad,

S én ide lent remegve

Állok ez alatt.

Dobják, vetik: csak a négy

Talpára esik —

S kibúvik a résen, ha

Zár alá teszik.

Ugy megáll a fejemen,

Mint a katona;

Sétál egész testemen

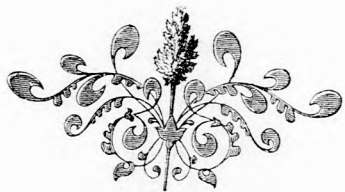
Ide és tova.

Vásárookra viszem el,

Ott mutogatom —

Különb kóklert nem látnak

Nálánál, tudom.

RÖPÜLŐ ÁLLATOK.

— Természetrizai csevegés. —

(Képpel a 280. lapon.)

RAJZTÁBLÁJA fölé hajolva, szorgalmasan rajzolgatott Elemér, mikor hugocskája Katinka odalopózott a háta mögé, egy ideig nézte, nézte, aztán nagyot kaczagott.

— Hát te mit nevensz? kérde Elemér.

— Hogy ne nevetnék, mikor olyan furcsa szörnyeteget rajzolsz! Talán valami mesében olvastál ilyen csoda-állatról?

— Ez nem csoda-állat, hanem valósággal létezik.

— Létezik? Hahaha! Négylábu állat is röpül! Hiszen röpülni csak rovarok és madarak tudnak.

— Tévedsz, kedves hugocskám. A négylábu állatok között is van elég olyan, mely röpülni tud.

— Akkor hát szárnyuk is van?

— Van bizony.

— Az ám! Azt hiszed, hogy engemet elbolondítsz. Szárnya csak a madárnak van.

— Megint tévedsz, mert a madár legfőbb megkülönböztető jele nem a szárny, hanem az, hogy tolla van. Különbben magad is láttál már olyan állatot, mely röpül, pedig nem madár.

— Én bizony soha sem láttam.

— Dehogy nem! Tegnap este is megijedtél egy denevértől.

— Oh, az madár.

— Nem madár biz' az, hanem négylábu emlős állat.

— De hát akkor hogy tud röpülni?

— Ugy, hogy az első és hátsó lábai közt vékony bőrszárnya van s ezt majdnem épen olyan jól használhatja repülésre, mint a madár az ő tollas szárnyát.

— No jó, hát a denevért elhiszem.

— Oh, elhiszed a többit is, ha majd többet tanulsz. Van a denevéren kívül repülő gyík, repülő mókus, macska és még hal is.

— Repülő macska?

— Az.

— Meg repülő hal?

— Az is.

— Már pedig én azt nem hiszem. Most bizonyosan rá akarsz szedni. A macskának, mókusnak szárnya volna?

— Azt épen nem mondom. Hanem ez állatoknak olyan a testalkotásuk, hogy a levegőbe tudnak

emelkedni és repülni. Nincs ebben semmi boszorkányság, mert az egész csak abból áll, hogy első és hátsó lábaik nem állanak szabadon, mint más állatoknál, hanem bőryulik el köztök, mint a denevérnél is láthatod. Ezt használják szárny helyett. A röpködő mókus például igen csinos kis állatka, a hátán hamvasszürke, a mellén fehér. Nappal odújában szunyókál s csak

napnyugta után jön elő élelmet keresni; ekkor láthatod, a mint egyik fáról a másikra bámulatos messziségre szökken; csakhogy nem pusztán ugrással jut anynyira, hanem repüléssel is. Mikor a magas fa tetejéről leugrik a földre, azt lehetne hinni, hogy agyonzuzza magát, de biz' ez soha sem történik, mert szétter-

jeszti lábait és bőrszárnya feltartja, úgy hogy szépen, baj nélkül jut le a földre.

— No hát akkor azt is elhiszem, hogy sárkányok vannak, mint a mese mondja.

— Már azt pedig ne igen hidd, hogy a mesebeli sárkányok valaha igazán léteztek volna. Valószínű, hogy réges-régen holmi ártatlan repülő

négylábu állatot fujtak fel afféle mesebeli szörnyeteggé. Van egy kis gyík, melyet sárkánynak neveznek, mely csakugyan tud repülni, mert lábai közt szintén van olyan bőrszárny. Hanem ez a sárkány nagyon ártatlan kis teremtes, apró rovarokkal él és a forró égövi országokban látni, a mint egyik fáról a

(Folytatása a 282. lapon.)

REPÜLŐ HALAK.

keresni;
ól a má-
szökken;
jut any-
or a ma-
azt le-
nagát, de
szétter-
lábait és
rnya fel-
ugy
szépen,
élkül jut
ldre.

No hát
azt is el-
n, hogy
nyok van-
mint a me-
ndja.

Már azt
ne igen
hogy a
beli sár-
k valaha
léteztek
Valószí-
ogy réges-
holmi
an repülő
éle mese-
gyik, me-
ely csak-
közt szin-
nem ez a
teremtés,
rró égövi
k fáról a
)

A ROSZ BIZONYÍTÁNY. (Lásd a 282 lapon.)

(Folytatás a 280. laphoz.)

másikra röppen. Nem is bántja senki, mert még hasznot tesz a rovarok elpusztításával.

Katinka kénytelen volt megvallani, hogy bátyja sokkal többet tud és hogy nem bolondságot rajzolt oda a papirosra. De aztán eszébe jutott valami.

— No jó, ha már épen így van, hát elhiszem. Azt végre még értem, hogy az állatnak a lábai közt afféle bőrszárnya van, hát valamiképp röpkülhet. De azt mondtad, hogy repülő hal is van.

— Van bizony.

— Nos, a halnak pedig nincs lába, — hát hol van a szárnya?

— A repülő halnak uszonya nő igen nagyra, úgy hogy ezt szárny helyett használhatja és segítségével a levegőben fenn tudja magát tartani. Több ilyen fajta hal van némelyik nagyon csinos. A Középtengerben találhatni egy fajtát, melynek a teste gyönyörű ezüst és kék színű, uszonyai pedig olyanok, mint a legszebb csipke. Néha egyenkint, néha csapatostól szökken föl a vízből, a levegőben nyilgyorsasággal repül, aztán visszaesik a tengerbe. Gyakran azért szöknek ki a vízből, hogy falánk czápa vagy más ilyen veszedelmes ellenség elől meneküljenek, csak hogy ez nem igen sikerül, mert csak addig tudnak a levegőben fent maradni, míg uszonyaik meg nem száradnak, a mi pedig pár pillanat alatt megtörténik s ekkor visszaesnek a vízbe, hol az éhes czápa lesi és aztán seregestől elnyeli őket. De még fönt a levegőben sincsenek bátorságban, mert ott a tengeri ragadozó madarak csapnak rájuk. Az a baj is megesik rajtok sokszor, hogy egy-egy

épen ott haladó hajóra esnek. Ugyancsak megriasztják a hajóst, midőn hirtelen csomóstul a fejére potyognak; (Lásd a képet a 280. lapon.) de azután ők bánják meg, mert amint a hajó fedélzetére leestek, nem tudnak többé mozdulni, a hajósok összeszedik, megsütik vagy megfőzik s örülnek, hogy fáradság nélkül jutottak lakomához.

— Így hát a szegény repülő halaknak nem nagy hasznuk van benne, hogy repülni tudnak?

— Magam is azt hiszem, de hát azért nincs okuk panaszra, mert ez nekik csak olyan mellékes mulatság. Az ő elemők a víz, ott pedig jól tudnak uszni.

A ROSZ BIZONYÍTVÁNY.

(Képpel a 281. lapon.)

BÜSAN somfordálgat
Haza Petike —
Egy fehér levélke
Van a kezibe.

Fehér levél, benne
Betű fekete!
Elbeszéli, milyen
Az a Petike.

Nem köll Petikének,
Nem köll semmi se —
Rendet, könyvet, hej! — nem
Szeret Petike.

Olvassa a mama,
Nézi Nettike...
Jaj, be szegyenkezve
All ott Petike!

Zokogva rejtőzik
Mama keblire —
Majd figyel ezentul
S tanul Petike.

HIDEG ZUHANY.

(Képpel a 277. lapon.)

ERSZIKE olyan szolgálatra kész leányka volt, hogy párját kellett keresni. Akárki mit kívánt, Erzsike rögtön kész volt megtenni. És mégis mindig panasza volt ellene, a mit ő nagy igazságtalanságnak talált. Hogy igaza volt-e vagy sem, biz' én nem tudom, hanem egyszer ott jártam, mikor egy furcsa kis eset történt.

A mamának sürgetős dolga volt a házban kívül, de a cselédek nem voltak otthon, nem volt kire bízni a piczike Ödönkét.

— Oh, ha csak az a baj, akkor bátran elmehetsz, kedves mamácska, szólj Erzsike. Hiszen itt vagyok én, majd gondját viselem a kedves kicsikének.

— De nem lesz-e baj?

— Oh dehogyan! Elmulatattom szépen. Nem vagyok én már olyan kicsiny, hogy ne lehetne rám bízni.

Ez csakugyan igaz volt, Erzsike már elég nagy volt, hogy komoly dolgot is rá bízassanak. A mama tehát nyugodtan távozott.

Erzsike be is váltotta ígését, úgy elmulatattatta a kis fiut, hogy ennek eszébe sem jutott a mama után sirdogálni. Mikor a szobában már nem találtak mulatságot, Erzsike kivitte kis testvérkéjét az udvarra, árnyékos helyen beültette a kis vitézt a székébe, aztán hordott neki virágot, fényes kavicsot és vagy félóráig pompásan ment itt is minden. Ekkor azonban az utca felől sipláda hangjai hallatszottak.

— Kitekintek egy pillanatra, gondolá Erzsike. Addig nem eshetik Ödönkének semmi baja.

Kiszaladt az utcára s a sipládás mellett ott találta több játszótársát. Hallgatták a muzsikát, csevegtek, tréfáltak s a mint a sipládás tovább ment az utcán végig, követték. Velök ment Erzsike is, mert Ödönkéről biz' ő már rég megfele-

kezett. Már a harmadik utcában jártak s azt sem vették észre, hogy az ég beborult. Egyszerre nagy zápor kezdett szakadni s nyakrafőre menekültek a legközelebbi kapuk alá.

Igen ám, de hát szegény piczi Ödönke? Ő nem menekülhetett, ő nem tudott kimozdulni székéből. Eleinte meglepetve nézett föl, ki játszik vele, ki fecskendez vizet reá. Csakhamar nem egyes csöppek érték, hanem javában szakadt reá a zápor. Már ez a hideg zuhany semmiképp sem volt kedvére és torka szakadtából sirt, kiáltozott, de hiába. Erzsike messzi volt és ha most már talán eszébe jutott is testvérkéje, olyan borzasztóan zuhogott a zápor, hogy most maga Erzsike sem mozdulhatott.

És a mama, ki kocsiban érkezett haza, ott találta a kis fiucsukát, bőrig ázva, a hidegtől, ijedtségtől betegen. Természetesen rögtön lefektette, orvost hivatott s Ödönke néhány napig megfeküdt a hideg zuhany következményeit. Jó szerencse, hogy igazán nagy beteg nem lett.

Erzsike, a mint haza ért, szégyenkezve, bűnbánólag vallotta meg hibáját. Csak egy-két perczre akart volt elmenni, aztán megfélemedezett; de jóvá teszi, ő fogja ápolni a kis beteget, csak bocsásson meg a mama.

A mama azonban így szólt:

— Megbocsátani megbocsátok, de testvérkéd ápolását reád nem bízom. Nem elég az, hogy valamire készséggel vállalkozunk, hanem amit elvállaltunk, azt kitartással kell teljesítenünk, még ha terhünkre esik is, mert különben megcsaljuk azokat, kik megbiztak bennünk. A mig azt nem látom, hogy teljesíted is, a mire vállalkoztál, addig semmit sem bízok reád.

Erzsike azóta nagyon iparkodik, hogy e szegényítő itéletől szabaduljon. Remélem, idővel sikerülni is fog neki.

SZÓHŐS BERTÓK.

— Kicsi történetke. —

NEMCSAK a faluban, hanem az egész megyében, de talán az egész országban sem volt olyan nevezetes fiu, mint Bertók. Mert senki sem tanult oly gyorsan mint ő, senki sem tudott oly sebesen futni, oly ügyesen fára mászni, olyan nagy sulyt fölemelni, szóval senki sem tudott semmit olyan jól és ügyesen csinálni mint ő.

Már legalább mikor ő maga beszélt magáról, akkor ezt kellett hinni. Jaj volt szegény Ágneskának, a kis hugának, ha azt merete mondani valamire, hogy nem hiszi; nem is mondta többé, mert Bertók egypárszor ugyancsak elbánt vele és Ágneska maga is elhitte, hogy Bertók csakugyan olyan nagy hős, amilyennek mondja magát. De még az iskolában a fiuk is vagy igazán hitték, vagy legalább úgy tettek, mintha hinnék, mert Bertók valamennyiök közt a legnagyobb volt, nem lehetett vele kikötni; a ki nevetni mert dicsekedésén, az megkeserülte.

Történt azonban, hogy egy új család költözött a helységbe s Károly, a legnagyobbik fiu, szintén járt az iskolába. Ettől fogva változni kezdett a dolog, mert Károly nemcsak nagyon izmos, hanem valóban igen ügyes fiu is volt, e mellett vidám, bátor s a fiuk csakhar megszerették. Hanem Bertók annál kevesbbé szerette, mert Károly bizony a szeme közé nevetett, mikor Bertók valami nagy szájhösködést vitt véghez. Első izben Bertók el akart banni Károllyal is, mint a többi fiukkal, neki rontott és birkózni kezdtek;

de pórul járt, mert Károly ugy a földhöz vágta, hogy alig birt fölkapaszkodni.

De azért Bertók csak annál inkább akart uralkodni a többi kisebb pajtásain és előttük tovább is hetvenkedett. Károly, a milyen csintalan ficzkó volt, már meguntta ezt s egyszer, a mint haza indultak az iskolából, így szólt pajtásaihoz.

— Ha Bertók ma utközben megint dicsekedik, megtréfáljuk.

Tél eleje volt, már egy kicsit fagyott és egy kevés hó is volt. A fiuk vigan szaladgáltak és igyekeztek a kevés hóból lapdát gyurni, de nem igen sikerült, a hó hamar elolvadt kezökben.

— Majd később, ha sok hó lesz és jól megfagy, csinálunk nagy lapdákat, szólt egyik fiu. Tavaly egész nagy ágyugolyókat gyurtunk össze.

— De olyat mégsem, mint az enyém volt, szólt Bertók.

— Hát az mekkora volt? kérde Károly.

— Oh, olyan nagy volt, hogy három ember sem birta volna fölemelni, nem is olvadt el hónapokig.

— Ah, ah! szólt Károly ingerkedve, akkor hát nyár közepéig is tartott.

— Hát bizony el is tartott volna, hanem egyszer széttörtük, hogy kisebb lapdákat csináljunk belőle, mert célba löttünk a toronyra. De csak én magam birtam a golyót a torony keresztjéig dobni.

— Igazán? Egészen föl a keresztig?

— Talán bizony nem hiszed?

— Hiszem, hiszem, de hát próbáljuk meg ennél a fánál. Ez nincs olyan magas, mint a torony, dobd keresztül.

— Akkor dobok, mikor nekem tetszik, most pedig nem tetszik.

— No, ha dobní nem akarsz, mutasd meg, tudsz-e fára mászni. Tegnap azt mondtad, hogy nincs olyan fa, melyre föl ne tudnál mászni.

— Mondtam, és úgy is van, hanem azért neked bizony nem fogom magamat produkálni.

— Mindjárt meglátjuk.

Károly sugott valamit pajtásának, aztán hirtelen Bertók mellett termett s lakapta kalapját és elszaladt. Bertók utána akart szaladni, de a két fiu elébe állt és míg ő ezekkel viaskodott, Károly már ott volt a fánál s mint a mókus mászott föl. Pedig ez ugyancsak nehéz volt, mert a fának vagy két ölnyre a földtől egészen sima volt a törzse. Károly följutott az ágak közé és a fa legtetetjén egy ágra akasztotta a kalapot, aztán lejött.

Bertók mérgeskedett, kiabált, de mikor a többiek mind nevettek, röstelte a dolgot, kivált mikor egyik így szólt:

— Hisz' ez se baj neked. Fölmászol és lehozod.

Most már meg kellett csakugyan mutatni, mit tud. Neki indult, de bizony hiába próbálkozott, nem birt a sima fatörzsön felmászni. Szégyenkezve hagyta abba, de most még inkább boszankodott, mert kalap nélkül csak nem mehet haza! Majd adna az édes apja.

— Ha föl nem tudsz mászni, egy jókora kövel ledobhatod. Ugy van oda akasztva, hogy csak érinteni kell. Te nagyon magasra birsz dobní, hát könnyen megteheted.

Igy biztatták a fiuk, félig gunyosan s Bertók rászánta magát. De ebbe is belebukott, mert bármint erőlködött, nem birta a követ olyan magasra feldobni. Ekkor Károly próbálta meg és néhány kísérlet után el is találta a kalapot, mely szépen leesett.

— No, most már mehetünk tovább, szólt Károly. Hallottam, hogy a tó már befagyott. Talán már csuszkálhatunk.

Ez nagyon csábitotta Bertókot s bár nagyon meg volt szégyenítve, boszus is volt, mégis a fiukkal tartott. De a mint a tóhoz értek, látták, hogy a jég még nagyon gyöngé.

— Nem tanácsos még rámenni, szólt Károly. Menjünk haza.

Bertók kapott az alkalmon, hogy ki-
köszörülje a csorbát s így szólt:

— Csak menjetek, én maradok és fogok csuszkálni. Persze, bátorság kell hozzá.

— Hát mersz rámenni a jégre?

— Merek hát. Jártam én már ennél gyöngébb jégen is.

— No's hát lássuk.

De már ez nem volt a Bertók tervében; ő úgy tervezte, hogy majd ha mind elmentek, ő egy kis idő mulva utánok megy és dicsekedni fog, hogy volt a jégen. Kifogást keresett tehát, de Károly megint ott termett mellette, lekapta kalapját és messzire bedobta a jégre.

— Ha nem félsz, hát hozd ki, nem nagy dolog.

Bertók látta, hogy nincs menekülés, titkon szeptegve neki indult, de alig tett egy-két lépést a jégen, ez beszakadt alatta s ő derékig merült a fagyos vízbe. Ré-

mülten, kétségbeesetten kiabált segítségért, de Károly nevetve szólt:

— Mit ijedezel? Hiszen nem vagy semmi veszedelemben. Gyere ki szépen. A kalapodat majd én kihozom.

Ki is hozta, csak hogy ő nem úgy ment a jégre, mint Bertók, hanem hasra feküdt és úgy csuszott végig. Így a jég elbirta. Elő is hozta a kalapot és oda adta Bertóknak, kinek most már minden kedve elmúlt a dicsekvéstől. Sirt, szégyenkezett és futva ment haza, mert a nedves ruhában majd megfagyott.

Ettől a naptól fogva Bertók nem dicsekedett többé és nem kívánta senkitől, hogy őt a legbátrabb, legügyesebb, legkülönb fiúnak tartsa. Mert mikor jól meggondolta a történeteket, így szólt magában:

— Legokosabb mégis, ha nem hirdetek magamról többet, mint a mi igaz. A hetvenkedéssel csak épen addig boldogul az ember, míg nem akad valaki, a ki igazán meg tudja tenni azt, amivel a hivalkodó csak dicsekszik.

HOGY LEHET JÓT TENNI.

ESZÁZAD első felében élt egy világhírű hegedűművész, Paganini. Művészetét az egész világ bámulta s a merre csak járt, ünnepiesen fogadták; királyok, fejedelmek hívták vendégül. Töméntelen pénzt kapott gyönyörű játékaért és dús, gazdag ember lehetett volna, de biz' ő neki volt egy nagy hibája: nem tudott sehogysem gazdálkodni. Rendkívül jó szívé ember volt; akárki fordult hozzá, tele marokkal adta az aranyat és így igen sokszor megesett rajta, hogy alig maradt annyija, amennyire épen szükség volt.

Egy napon egy nagy város utcáján ballagott végig, mikor az utcán hegedűszót hall. Rettenetes rossz hegedülés volt s a világhírű mestert persze szinte boszantotta, hogy azon a hangszeren, melyen ő játszik, ily rosszul játszhatik valaki. De a mint közelebb ért, elmúlt a haragja, mert látta, hogy egy sápadt kis fiú hegedül, s mellette vak öreg ember áll, várva, hogy a járó-kelők adjanak neki egy kis alamizsnát. De az emberek bizony nem adtak, inkább még összeszidták a kis muzsikust, mit czinczog itt az utcán. A híres művész megsajnálta a szegény fiút, mert meglátta rajta a szenvedés és nélkülözés. Hamar a zsebébe nyúlt tehát, hogy pénzt adjon a szegényeknek, de azt a kellemetlen fölfedezést tette, hogy neki magának sincs, épen e napon minden pénzét elköltötte.

Ez már boszantó volt, mikor anynyira szeretett volna segíteni a szegény kis hegedűsön. Most hát elmenjen és ne segítsen rajta?

— Nem, azért sem! Majd kapnak ők mindjárt pénzt eleget.

Ezzel odalépett a fiúhoz, kivette kezéből a hegedűt és maga kezdett játszani. Csakhamar jöttek emberek, kik ráismertek és csodálkozva nézték, hallgatták. Hire futott, hogy a világhírű művész ott játszik az utcasarkon a szegény utcai muzsikuskok mellett. Tömérdek ember gyűlt össze s egyik-másik oda szólt a művésznek, hogy nem röstelli-e így az utcán játszani, mint valami koldus muzsikusk? De a nagy a művész mosolygott és a szegényekre mutatott, felszólítva az embereket, hogy adjanak valamit a kis fiúnak és a vak öregnek. Össze is gyűlt fél óra alatt annyi pénz, hogy a kis muzsikusk egy esztendő alatt sem hegedült volna annyit össze. Mikor már elég gyűlt össze, a művész visszaadta a fiúnak hegedűjét és távozott. S ha aztán ismerősei mondták neki, hogy nem illett olyan híres művész-

nek ott az utcán hegedülni, a nemeslelkű művész nyájasan felelé:

— Ti azt hiszitek, de én mást hiszek. Csak hiúságot kellett legyőznöm, hogy boldoggá tegyek két szegény szerencsétlent. Ha pedig jót tehetek, hiúság által nem engedem magamat attól eltántorítani.

KÉTFÉLE IRÁS.

SOKSZOR panaszkodom több kis olvasómnak ronda írása miatt — sokszor dicsérve emlitem többek gondos szép írá-

sát. Ismételve mondom: a szép írás nem adatott mindenkinek, de igenis megkövetelhetem, hogy ne poczásan, hebehurgyan írja meg egyik-másik a levelét.

Hogy megértsétek a különbséget: a nagy levélsomóbul találomra huztam ki kettőt. Az 1-ső számút nem annyira a szép írás, mint annak takarossága és rendes voltának föltüntetése végett; a 2-ik számú irkafirka (mert írásnak nem is mondhatom) az ő fura ákombákomjában legjobban mutatja, milyen levelekkel vagyok néha küzködni kénytelen.

Vegyetek példát ezen és kövessétek.

Takaros levél.

Tisztelt Fergő bácsi!

*A tizenegyedik számban kösöltt
képrejtvenyt, Gyökös függöny sikerült
megfejtennem, úgy szintén húgomnak a
tizedik számban lévő betűrejtvenyt
, Sien. Rege. Eger. Néző "*
*Tehát vagyok bátor nevünket lekül,
deni.*

Tisztelettel.

Ernyei Anna és Hermin.

Árad $\frac{18}{7}$ 1884.

Ronda levél.

25. Forgó bácsi
 tőlet, írjon meg
 mondani hogy ha
 lemenedjek a kar ha
 egy van mindig ha
 ha jó formában van
 tőlet, ha nem hogy
 tőlet, nem jó forgó bácsi
 nagyra valóra, letebb,
 hogy mondja hogy ha
 cetera tőlet letebb hogy ha

Vegyetek példát ezen és — ne kövessétek.

Forgó bácsi.

KÉPREJTVÉNY.

Keresem

a »Kis Lap« következő számait, amelyek a saját példányomból hiányzanak :

VI. kötet	6-tól a 13. számig
VII. »	egészen
IX. »	15-től a 32. »
XI. »	23 számot
XIV. »	19 »
XV. »	22 »
XVI. »	7. és 11. »
XX. »	1-ső és 10. »

A ki e számokat, vagy akár köteteket — ép állapotban — illő áron nekem átengedni hajlandó, kérem a »Kis Lap« czime alatt tudatni velem föltételeit.

Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.
 Budapest, 1884. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: **Athenaeum** irodalmi és nyomdai részv. társulat.